



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et  
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris  
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.  
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

**Delvaux, André**

**Coloniæ Agrippinæ, 1686**

Tit. 34. De purgatione Canon.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Senatu Parisiensi si iudicatum, huiusmodi exemptionem non extendi ad iura quaedam honorifica: Episcopo in Ecclesia exempta ad iudicatum eminentiorem sedem: sacrum concionandi munus aut Concionatoris dandi arbitrium, in requisitis Canonico collegio, & jus dimissorias litteras tribuendi, cum libero in concessum Capitulo in introitu, quoties de Ecclesia commodis obsequiove Principi debito Concilium iniretur. Insuper tradit quod licet sacra Congregatio censuerit, Regulares Canonicos, qui de mandato suorum Superiorum Parochiali Ecclesia suo monasterio unita, deserviunt, si delictum commiserint, curam animarum aut administrationem Sacramentorum non concernens, non posse ab Ordinario, sed tantum a superiori Regulari puniri (quod quomodo concordet cum *e. 3. sess. 6. Conc. Trid.* se non videtur: nihilominus in his partibus possessio habeat, ut qui in cura extra monasterium stant, plenius subjantur correctioni ordinaria. Addit ex Gonzales ad Reg. VIII. *Canell. Gregorium XIII.* statuisse non licere Canonicis regularibus congregationis Lateranensis habere beneficia curata in perpetuum vel etiam ad tempus absque dispensatione summi Pontificis. Et ita tunc praxim Romanae Curiae habere, ut qualescumque Monachi sine dispensatione Papae beneficia curata obtinere non possint. Quamvis autem exempti ab Episcopo excommunicari nequeant, nisi in casibus, in quibus Conc. Trid. vult cessare eorum exemptiones: *ult. Sess. 25. Bulla Pii V. incip. in Principis 1565. 24. Febr.* tamen in casibus, in quibus a Jure excommunicantur, citari possunt, & declarari excommunicati & vitandi *Zyp. h. t. in fine.*

## TITULUS XXXIV.

## De purgatione Canonica.

1. Purgatio duplex Canonica & vulgaris.
2. Canonica quomodo fiat.
3. 4. Compurgatores quot & quales assumendi.
5. Poena deficientis in purgatione.
6. Purgatio quando permitti debeat.

**T**Ractatu criminum absoluto, restat posterius hujus libri caput de poenis, quibus ea coercerentur & puniantur. Verum cum poena

in flagi nequeat, nisi crimine luce meridiana clarius probato. *ult. Cod. de probat. & tamen deficientibus accusationibus vel probationibus, crimina manere impunita reipubl. perniciosum sit.* introducta est purgatio, qua reus de objecto sibi crimine se purgat seu excusat: sic enim accipitur hoc loco Purgatio, estque duplex, Canonica, & vulgaris.

1. Purgatio Canonica est innocentiae alicujus criminis, de quo quis diffamatus est, Canonice facta ostensio, seu demonstratio. Colligitur *ex e. 2. 3. & 4. h. t.* Vocatur Canonica, eo quod a sacris Canonibus inventa & prodita sit, *toto h. t. Decretal.* contra Vulgarem.

2. Ea fit hoc modo: In primis reus, tactis sacrosanctis Evangelii, jurat se crimen obiectum non perpetrasse, nec per se, nec per subditam seu tertiam personam, neque aliquem suo nomine se sciente commisisse, *e. Quoties 5. h. t.* modo fide dignus sit: nam hoc juramentum nec temere nec nisi fide dignis deferri debet & solet.

3. Insuper adhibet sibi compurgatores, inter quos duodecim, interdum septem, interdum pauciores, pluresve, *e. 8. & 10. h. t.* pro arbitrio scilicet iudicis, qui pro qualitate delicti, personae, rei compurgatorum numerum determinabit, vel etiam, ubi ita videbitur, compurgatores omittere, *d. c. 8. in V. sicut expedire, e. Significasti in V. juxta arbitrium tuum sup. De adult. & alia. Quinimo* quandoque ipse rei, si levior sit diffamatio, simplici negatione contentus erit. Plane in *can. Qui presbyterum xvii. q. 4.* statuitur, ut qui presbyterum occiderit, si liber sit, cum septuaginta duobus juret (magno sane numero, nisi forte legendum sit duodecim, ut ab i Codices habent: si autem servus, super duodecim vomeres ferventes se expurget; quae est purgatio vulgaris, postmodum ab Honorio III. damnata, *e. ult. inf. De purgat. vulgari.*

4. Debent autem hi compurgatores esse vicini: probatae & honestae vitae, *cap. Cum dilectus 11. h. t.* saltem de nullo crimine condemnati vel suspecti, *e. Constitutus 9. h. t.* qui reum familiariter noverint, *e. Cum P. 7. hoc in.* & jurare, tactis sacrosanctis Evangelii, se credere, reum crimen obiectum non commisisse, & verum jurasse. Unde hoc juramentum compurgatorium est credulitatis: rei vero qui se purgat veritatis, *d. c. Quoties e. De testibus 13. h. t.*

R. 13

5. Quod



5. Quod si verò diffamatus de crimine defecerit in hac purgatione, vel quia jurare nolit vel quia non inveniat compurgatores, qui eum expurgare velint, tamquam convictus de crimine, auctorque sceleris puniendus erit, *c. De hoc 11 c. In sinuatum 13 sup. De simonia*; & si crimen tale sit, quod mereatur depositionem, deponendus, *d. c. Cum 3*. Quia etiam, si crimen grave sit, vel monitus non vitaverit occasionem, quæ eum infamem reddat, suspendi potest ab officio & beneficio, donec se purgaverit, *c. 2. & c. Inter 10. h. r.*

6. Non permittitur tamen hæc purgatio, nisi ubi de crimine magna est suspicio, nec tamen magna probatio, *c. Cum dilectis 15. h. r.* ubi enim crimen aliter probari potest, vel adsunt indicia ad torturam, non est indicenda purgatio, *d. c. Si quis de gradu h. r. Ricc. Decis. 680.* sicut nec ubi crimen est notorium vel propria confessione, vel testibus, vel evidentia facti, sed debita tunc pronuntiat sententia & pœna infligitur, *d. c. Cum dilectis*, ideoque hoc remedium subsidiarium reputatur, *Ricc. d. loco.* Sic nec recidenda est necessitas, quando infamia ortum non habet ex probabilibus conjecturis, sed tunc diffamatus simpliciter absolendus est nisi adversarius valde instet, *cap. Cum in juventute 12. versic. ceterum quia procurator h. r.*

Cæterum licet hæc purgatio à sacris Canonibus indita sit, & pro magna parte in desuetudinem abierit, præterquam in Regularibus, *Ricc. d. Decis. 680.* nec olim fuerit in usu, nisi quoad Clericos, *Jul. Clarus § fin. q. 63. n. 4.* tamen in foro etiam sæculari usu receptam esse quibusdam in locis, veluti in Flandria & aliis, testatur Damhauderus in *Praxi crimin. cap. 44.* præsertim in causis hæresis: *Jul. Clarus d. loco. Bern. Diaz in Praxi Crim. Can. cap. 149. n. 2. & ibid. Lopez ad cap. 148. in fine, & potissimum, dum aliquis accusator non est, c. Nos inter 6. h. r.* Notatque *Zyp. h. r. n. 1.* Joannem Lucem an. 1312, in tabulis Legatum Brab sanxisse, ut ad hujusmodi purgationem admittatur diffamatus cum duobus compurgatoribus; qui si extraneus sit, juret se innoxium, & innocentie sue testes sive compurgatores invenire non posse. Addit ex Concordatis Hannoniæ, iuris inter Episcopum Cameracensem & Consiliarios sue Majestatis, 2. Martij 1541. quod in casu vehementis suspensionis aut notorie diffamationis,

deficiente probatione, Officialis possit indicere modo consueto purgationem.

Effectus autem purgationis hujus est, absolvi, & in pristinum statum restitui, *can. Omnibus 2. q. 5. can. Memnam. can. Presbyter ibid.* non tantum, si omnino innocentes fuerint, sed & si culpam commiserint, ex qua nota fuerit diffamatio, ut patet ex *d. c. Inter 19. h. r.* ubi Decanus, ob culpabilem familiaritatem cum hæreticis diffamatus & suspensus, purgatione peracta, sine loco restitutus. Sic verò purgatus & restitutus deinceps vitam suam instituere bonisque operibus adornare debet, ut infamia convertatur in bonam famam, & scandalum ac suspicio omnis de Catholicorum mentibus deleatur, *d. c. Inter in fine.*

Æquum porro videtur, ut se purgans si causam culpabilem suspensionis dederit, condemnetur in expensas, prout olim obtinuisse, & cautum esse in statutis Curiarum Ecclesiasticarum provinciæ Mechlin. 12. Octob. 1617. atque observatum à Conc. Brabantia eodem anno refert *Zyp. d. loco n. 3.* Quamquam in Concordatis Hannoniæ cum Episcopo Cameracensi an. 1449. decretum fuerit, ne reus, per purgationem absolutus, expensas ullas luat, Vide *Diaz cap. ult. sua Praxi & ibid Lopez*

## TITULUS XXXV.

### De Purgatione vulgari.

1. Purgatio vulgari quo pacto fiat.
2. Causa prohibitionis.

1. Purgatio Vulgaris, sic dicta à Vulgo ( à quo instigante diabolo, inventa, & induta est) sit vel per duellum, vel per aquam calidam aut frigidam, vel per ignem, id est, per ferrum candens, per prunas & rogam, vel per alia similia, *cap. Ex tuarum 8. De purgat. Canonica, cap. 1. & 2. & fin. nu. 1. can. Manomathium 2. q. 5.* Ut v. g. si alter alterum criminis alicujus accuset, quod probare non possit, & provocet ad duellum, ut uter ceciderit, is habeatur reus criminis vel falsæ accusationis, *d. cap. 1. & 2. hoc tit.* vel si quis dicat se falso accusatum, & ferrum candens manu comprimatur, vel super ignitum ferrum nudis plantis incedat, absque